

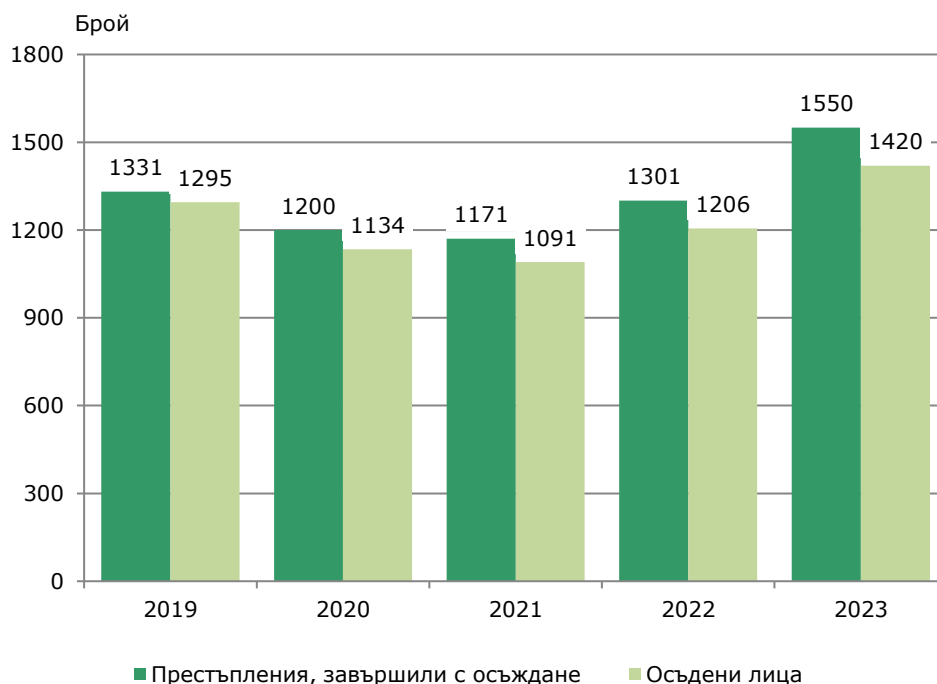

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Варна“

**ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА
В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

През 2023 г. в област Варна са приключили делата за 1 789 извършени **престъпления**. От тях 730 са завършили с ефективно осъждане, 820 - с условно осъждане, 56 - с оправдаване, 18 - с прекратяване и 165 - с освобождаване от наказание.

**Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица
в област Варна през периода 2019 - 2023 година**

С ефективни и условни присъди са приключили делата за 1 550 извършени престъпления.

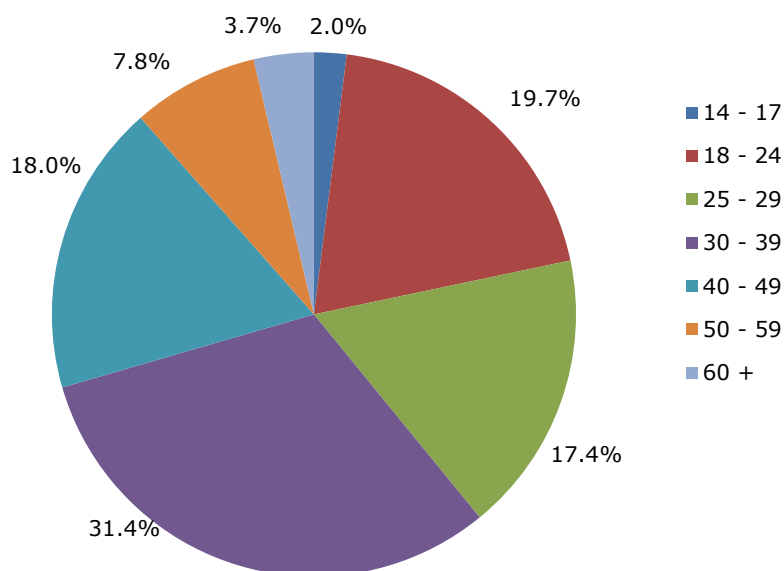
През 2023 г. в област Варна **обвиняеми** са били 1 675 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 668 лица, или 39.9% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 752 (44.9%);
- освободени от наказателна отговорност са 173 (10.3%);
- оправдани са 48 обвиняеми (2.9%);
- прекратени са делата на 34 лица (2.0%).

Престъпления, обвиняеми и осъдени лица в област Варна през 2023 година

Броят на **осъдените** с влезли в сила присъди в област Варна е 1 420. От тях осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 29 (2.0%).

Фиг. 2. Структура на осъдените лица в област Варна през 2023 г. по възраст

Осъдените мъже в област Варна са 1 272, или 89.6%, а жените - 148 (10.4%). Както сред мъжете, така и сред жените, най-голям е дялът на осъдените във възрастовата група от 30 до 39 години - съответно 30.3% за мъжете и 40.5% за жените. На второ място при мъжете е групата от 18 до 24 г. - 20.7%, а при жените групата от 40 до 49 г. - 20.3%.

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления през 2023 година

Общопасни престъпления¹

През 2023 г. най-голям е броят на **общоопасните престъпления** - 867, или 55.9% от общия брой на престъпленията, завършили с осъдителни присъди. Осъдените за извършването на този вид престъпления са 771, или 54.3% от общия брой на осъдените лица. В структурата на общоопасните престъпления най-голям е броят на *престъпленията по транспорта и съобщенията* - 533, или 61.5% от общия

¹ Включват престъпления, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

Престъпления, обвиняеми и осъдени лица в област Варна през 2023 година

брой на общоопасните престъпления. За извършването на този вид престъпления са осъдени 468 лица, или 60.7% от осъдените за извършени общоопасни престъпления.

Престъпления против собствеността¹

На второ място в структурата на престъпленията, завършили с осъждане през 2023 г., са тези **против собствеността**. С осъдителна присъда са приключили делата за 406 извършени престъпления (26.2% от всички престъпления, завършили с осъждане). Осъдени са 418 лица, или 29.4% от общия брой на осъдените през 2023 година. Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите* на имущество със 74.9% относителен дял от престъпленията против собствеността и 19.6% от общия брой на всички престъпления, завършили с осъждане. С осъдителна присъда са приключили делата за 304 извършени кражби, а осъдените за тях лица са 321.

Престъпления против личността²

През 2023 г. са наказани 70 **престъпления против личността** (4.5% от всички престъпления, завършили с осъждане). За извършването им са осъдени 64 лица, или 4.5% от общия брой на лицата с влезли в сила присъди през годината. Сред престъпленията против личността най-много са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 36 престъпления. Броят на осъдените лица за извършването на този вид престъпления е 37.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2023 г. са осъдени за извършването на:

- престъпления против стопанството - 43 лица (3.0%);
- документни престъпления - 37 лица (2.6% от всички осъдени);
- престъпления против брака, семейството и младежта - 28 лица (2.0%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 23 лица (1.6%);
- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции - 22 лица (1.6%);
- престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система - 8

¹ Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

² Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

Престъпления, обвиняеми и осъдени лица в област Варна през 2023 година

лица (0.6%);

- престъпления против правата на гражданите - 6 лица (0.4%).

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2023 г. те са 1 138, или 80.2% от общия брой на осъдените лица. От тях най-много са лишените от свобода за срок до 6 месеца (56.3% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година - 25.0%.

Наказанието *пробация* е наложено на 128 лица (9.0% от всички осъдени), *глоба* - на 152 (10.7%), а *обществено порицание* - на 2 (0.1%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по

Престъпления, обвиняеми и осъдени лица в област Варна през 2023 година

съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).